

1 Existence zvláštního řízení o drobných nárocích

V Lotyšsku existují zvláštní řízení pro drobné nároky, u nichž jde o zaplacení peněžní částky či výživného a celková částka nároku nepřevyšuje 2 100 EUR. Řízení o drobných nárocích je upraveno hlavou 30.3: oddíly 250.18 – 250.27 a hlavou 54.1: oddíly 449.1–449.12 občanského soudního řádu.

1.1 Předmět řízení, limitní částka

Řízení o drobných nárocích se vztahuje pouze na nároky, u nichž jde o zaplacení peněžní částky a výživného (oddíl 35(1)(1) a (3) občanského soudního řádu).

V řízení o drobných nárocích nesmí jistina dluhu nebo celkové platby v případě, že jde zpětné vymáhání výživného, přesáhnout 2 100 EUR v den uplatnění nároku u soudu. V případě nároků týkajících se vymáhání výživného platí strop pro celkovou výši plateb samostatně pro každé dítě a celkovou částkou je celková částka, která má být uhrazena během jednoho roku.

Ustanovení vnitrostátních právních předpisů, která upravují drobné nároky, se nevztahují na řízení o drobných nárocích podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 ze dne 11. července 2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích, výjimkou jsou věci, ve kterých jde o postup odvolání proti rozhodnutím soudu prvního stupně. Na nároky týkající se vymáhání výživného v přeshraničních záležitostech v rámci Evropské unie se vztahuje nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností.

Státní poplatek (*valsts nodeva*), který má být za žalobní návrh uhrazen, činí 15 % vymáhané částky, nejméně však 71,41 EUR. V případě nároků týkajících se vymáhání výživného na dítě nebo rodiče se státní poplatek hradit nemusí.

1.2 Použití řízení

Při rozhodování o drobných nárocích postupuje soud až na určité výjimky stanovené pro řízení o drobných nárocích podle obecného občanskoprávního řízení. Soud začne věc projednávat na základě písemné žaloby.

Soud nebude podanou žalobu projednávat, jestliže žaloba nespĺňuje požadavky stanovené v oddílu 250.20 občanského soudního řádu, tedy jestliže žalobce nepoužil vzor pro uplatňování drobných nároků nebo pokud neuvedl, zda žádá nařízení soudního jednání ve věci.

V takovém případě soud přijme odůvodněné rozhodnutí, že ve věci neučiní žádné úkony a žalobu zašle zpět žalobci a stanoví lhůtu pro napravení nedostatků. Tato lhůta nesmí být kratší než 20 dnů ode dne odeslání rozhodnutí. Proti rozhodnutí soudce se lze odvolat do 10 dnů, nebo do 15 dnů, jestliže se bydliště dané osoby nachází mimo Lotyšsko.

1.3 Formuláře

Žaloba a žalobní odpověď žalovaného musejí být vyhotoveny na formulářích stanovených nařízením vlády (*Ministru kabinets*) č. 783 ze dne 11. října 2011 o formulářích pro drobné nároky. Přílohy nařízení obsahují tyto formuláře pro drobné nároky:

žalobu na zaplacení peněžní částky;

žalobu na vymáhání výživného;

žalobní odpověď na žalobu na zaplacení peněz;

žalobní odpověď na žalobu na vymáhání výživného.

Nařízení je dostupné na portálu úředního věstníku pro právní předpisy, *Latvijas Vēstnesis*: <http://www.tiesas.lv/>.

Kromě údajů o žalobci a žalovaném je třeba ve formuláři pro drobný nárok uvést také tyto informace:

Název okresního či městského soudu (*rajona (pilsētas) tiesa*), k němuž se návrh podává: pokud se strany prostřednictvím smlouvy nedohodly, že spor bude projednán jinde, podávají se žaloby na určitou osobu k soudu v místě jejího nahlášeného bydliště nebo, jde-li o právnickou osobu, v místě jejího sídla (souvisí-li žaloba s činností pobočky nebo agentury právnické osoby, nárok lze rovněž vznést v místě, kde se daná pobočka či agentura nachází).

Informace o tom, který soud je příslušný a který soud je tudíž třeba uvést ve formuláři, jsou k dispozici na internetovém portálu <https://www.tiesas.lv/> v oddíle *Tiesas* („soudy“), *Tiesu darbības teritorijas* („místní příslušnost soudů“).

Pokud si žalobce přeje, aby jeho zájmy před soudem zastupovala jiná osoba, uvede se ve formuláři jméno své právního zástupce. Aby mohla jiná osoba vystupovat jako právní zástupce u soudu, je třeba vyhotovit plnou moc (*pilnvara*), která musí být ověřena notářem, a uvést ji ve sloupci, v němž je popsán základ pro zastupování. Je-li zástupcem advokát (*zvērināts advokāts*), musí být zastupování potvrzeno převzetím zastupování (*orderis*), a má-li advokát jednat jménem některého z účastníků řízení, musí být k návrhu přiložena plná moc (v tomto případě nemusí být podepsána notářem).

Předmět žalobního nároku: formulář musí uvádět porušená práva a právní vztahy mezi žalobcem a žalovaným, o potvrzení jejich existence či neexistence žalobce soud žádá, a žádost, aby soud ochránil práva či zájmy žalobce chráněná zákonem.

Metoda výpočtu požadované částky: v žalobním formuláři musí být uvedena jistina dluhu, tedy částka dluhu bez úroků nebo smluvních pokut, dále částka smluvních pokut, veškeré úroky splatné podle smlouvy či ze zákona a součet všech těchto položek.

Formulář by měl uvádět skutečnosti, na nichž žalobce svůj nárok zakládá, a také podpůrné důkazy, konkrétní ustanovení právních předpisů, na nichž je nárok založen, a na závěr opatření, o jejichž přijetí žalobce soud žádá.

Žalobní formulář musí být podepsán žalobcem nebo jeho právním zástupcem, případně žalobcem i zástupcem, pokud to soud vyžaduje. K návrhu by měly být přiloženy doklady, které dokládají, že byly dodrženy veškeré postupy týkající se předběžného mimosoudního projednání věci, pokud je právní předpisy vyžadují, a které zdůvodňují skutečnosti, na nichž je nárok založen.

1.4 Pomoc

Občanský soudní řád neobsahuje žádná zvláštní ustanovení o právní pomoci ve věci drobných nároků. Ve věci týkající se drobného nároku může být osoba zastupována.

Jestliže si žalobce přeje, aby jeho zájmy u soudu zastupovala jiná osoba, a žalobu podává právní zástupce, musí žalobní návrh obsahovat jméno a příjmení právního zástupce, jeho osobní identifikační číslo a adresu pro korespondenci se soudem nebo, v případě, že právním zástupcem je právnická osoba, její registrační číslo a sídlo. Zástupcem v občanskoprávním řízení může být jakákoliv fyzická osoba, která dosáhla věku 18 let, není v poručnictví a nevztahuje se na ni žádné z omezení popsanych v § 84 občanského soudního řádu. Pokud má jiná osoba vystupovat u soudu jako právní zástupce, musí k tomu být

pověřena dotčeným účastníkem plnou mocí ověřenou notářem. Plnou moc lze udělit ústně před soudem, což bude zaprotokolováno. Osoba jednající jménem právnické osoby musí mít písemnou plnou moc nebo listiny, které potvrzují, že je oprávněn jednat jménem právnickou osobu bez zvláštního pověření. Je-li právním zástupcem advokát, musí být zastupování potvrzeno žádostí o právní zastupování, a má-li advokát jednat jménem některého z účastníků, musí být k žalobnímu návrhu přiložena plná moc (v tomto případě nemusí být podepsána notářem). Je-li určitá osoba zastupována, soudu předkládá a podepisuje nezbytné listiny právní zástupce, který jedná jménem dané osoby v souladu s plnou mocí.

1.5 Pravidla pro provádění důkazů

Dokazování se řídí obecnými ustanoveními občanského soudního řádu. V řízení o drobných nárocích proto důkazy mohou mít formu výpovědí účastníků řízení, výpovědí svědků, písemných důkazů nebo znaleckých posudků.

1.6 Písemné řízení

Soudce zahájí řízení o drobných nárocích na základě písemné žaloby. Žalovanému je zaslána kopie žaloby a přiložených písemností a formulář pro žalobní odpověď: případnou žalobní odpověď je nutné doručit ve lhůtě 30 dnů. Soud rovněž informuje žalovaného o tom, že pokud nezašle žádnou žalobní odpověď, nezabrání to soudu ve vynesení rozsudku v dané věci, a že žalovaný může požádat, aby byla věc projednána v řádném soudním jednání. Soud při zaslání písemností objasní účastníkům, jaká jsou jejich procesní práva, informuje je o složení soudu, který má věc projednávat, a vysvětlí jim, jak může účastník vznést námitku proti soudci. Občanský soudní řád přiznává účastníkům řízení procesní práva týkající se přípravy věci k soudnímu řízení a účastníci mohou tato práva uplatnit nejpozději sedm dnů před datem, kdy má být daná věc rozhodována.

Žalovaný může předložit svou žalobní odpověď na formuláři schváleném vládou. Použije se jeden z formulářů uvedených v příloze vládního nařízení č. 783 ze dne 11. října 2011 o formulářích pro drobné nároky (formulář je k dispozici na lotyšském soudním portálu: <http://likumi.lv/doc.php?id=237849>). Žalobní odpověď musí obsahovat tyto informace:

název soudu, k němuž se žalobní obrana podává;

jméno, příjmení, osobní identifikační číslo a nahlášené bydliště žalobce, nebo v případě, že toto bydliště není známo, faktické bydliště žalobce; v případě, že jde o právnickou osobu, její název, registrační číslo a sídlo;

jméno, příjmení, osobní identifikační číslo žalovaného a nahlášené bydliště žalovaného a dodatečnou adresu nahlášenou žalovaným, nebo v případě, že tyto údaje nejsou k dispozici, faktické místo bydliště žalovaného; v případě, že jde o právnickou osobu, se uvede její název, registrační číslo a sídlo; kromě toho může žalovaný také uvést jinou adresu pro korespondenci se soudem;

spisovou značku a předmět žaloby;

zda nárok v žalobě zcela či zčásti uznává;

námítky vůči nároku, důvody, na nichž jsou námítky založeny, a také právní ustanovení, z nichž vycházejí;

důkazy, o něž se námítky vůči nároku opírají;

návrhy soudu na provedení dokazování;

zda si žalovaný přeje, aby mu byly nahrazeny náklady řízení;

zda si žalovaný přeje, aby mu byly nahrazeny výdaje související s projednáním věci, přičemž je nutné uvést částku a přiložit listiny, které danou částku opodstatňují;

zda žalovaný žádá, aby věc byla projednána na soudním jednání;

veškeré další okolnosti, které žalovaný považuje z hlediska rozhodnutí dané věci za důležité;

veškeré další návrhy a žádosti;

seznam písemností přiložených k žalobní odpovědi;

čas a místo vyhotovení žalobní odpovědi.

Žalovaný je oprávněn vznést protinárok (podat vzájemnou žalobu), a to do 30 dnů ode dne, kdy byla žalovanému zaslána žaloba, pokud: 1) je možné vzájemné započtení nároků; 2) uznání protinároku by soudem znemožnilo zcela či zčásti uznat nárok v počáteční žalobě; 3) protinárok a počáteční žaloba vzájemně souvisejí a záležitost by bylo možné vyřešit rychleji a správněji, budou-li projednávány společně. Věc bude posouzena v souladu s řízením o drobných nárocích, jestliže i protinárok představuje drobný nárok, tzn. nepřesahuje přípustný strop a je odpovídajícím způsobem formulována.

Pokud částka vymáhaná vzájemnou žalobou přesahuje strop pro drobné nároky nebo pokud ve vzájemné žalobě nejde o zpětné získání peněz či výživného, soud danou věc posoudí v běžném řízení.

Pokud strany sporu nepožádají o to, aby bylo nařízeno jednání ve věci, a soud nemá za to, že je jednání nutné, rozhoduje se o drobných nárocích v písemném řízení a stranám sporu je dostatečně v předstihu oznámeno datum, kdy mohou na sekretariátu soudu získat vyhotovení rozsudku. Toto datum bude pak považováno za datum vyhotovení plného rozsudku.

Soud věc rozhodne při jednání v řádném řízení, jestliže o to kterákoliv ze stran sporu požádá nebo má-li soud za to přesvědčen, že soudní jednání je nezbytné.

Pokud se bydliště či místo pobytu určité osoby nenachází v Lotyšsku a je známa její adresa, soudní písemnosti se doručí v souladu s mezinárodními právními předpisy, které jsou pro Lotyšsko závazné, a právními předpisy Evropské unie, a zejména s postupem podle článku 13 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 ze dne 11. července 2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích.

1.7 Obsah rozsudku

Soud vynese rozsudek tak, že bezprostředně po písemném vyhotovení rozsudku předá jeho kopii účastníkům řízení.

Kopii rozsudku lze zaslat poštou nebo, je-li to možné, jiným způsobem v souladu s postupy pro doručování soudních písemností stanovenými v občanském soudním řádu. Kopie rozsudku se musí zaslat bezprostředně po datu, kdy je vyhotoven plný rozsudek. Na lhůty nemá vliv datum, kdy je rozsudek doručen. Rozsudek ve věci drobných nároků musí splňovat obecná ustanovení občanského soudního řádu, která se týkají obsahu rozsudků. Rozsudek sestává ze čtyř částí:

z úvodní části, která uvádí, že rozsudek je vynesen jménem Lotyšské republiky, a obsahuje datum vynesení rozsudku, název soudu, který rozsudek vynesl, složení soudu, jméno úředníka, který byl přítomen zasedání soudu, jména účastníků řízení a předmět sporu;

popisná část popisuje nárok vznesený žalobcem, protinárok uplatněný žalovaným, žalobní obranu a podstatu tvrzení účastníků řízení;

odůvodnění rozsudku obsahuje skutečnosti, které jsou v rámci řízení stanoveny, důkazy, na nichž se zakládají zjištění soudu, a důvody, proč byly některé z důkazů zamítnuty. Tato část také vymezuje právní a správní předpisy, které soud uplatnil, a soudní posouzení skutečností a zjištění soudu ohledně platnosti či neplatnosti nároku. Pokud žalovaný uznal nárok v plném rozsahu, odůvodnění rozsudku uvádí pouze právní a správní předpisy, které soud uplatnil;

výrok uvádí, zda soud žalobu zcela či zčásti vyhovuje, nebo jej zcela či zčásti zamítá, a popisuje podstatu rozsudku. Rovněž upřesňuje, kdo má nést náklady řízení a v jakém poměru, lhůty pro dobrovolné splnění rozsudku, lhůty a postupy pro odvolání a datum pro vyhotovení plného rozsudku.

Účastníci řízení se mohou proti rozsudku o drobném nároku odvolat z jakýchkoli odvolacích důvodů, jejichž výčet obsahuje občanský soudní řád.

1.8 Náhrada nákladů

Na drobné nároky se vztahují obecná pravidla placení nákladů řízení.

Při vynesení rozsudku soud nařídí neúspěšné straně sporu, aby úspěšné straně sporu nahradila veškeré náklady řízení. Je-li žalobě vyhověno pouze zčásti, žalovanému bude nařízeno, aby nahradil náklady řízení žalobce v poměru k uznaným nárokům, a žalobce bude muset uhradit náklady řízení žalovaného v poměru k nárokům, které byly zamítnuty. Není možné získat náhradu státního poplatku (*valsts nodeva*) za vedlejší námitku (*blakus sūdzība*) proti rozhodnutí soudu, nebo v případě rozsudku pro zmeškání, za návrh o jeho zrušení a nové řízení v dané věci.

Jestliže žalobce vezme žalobu zpět, musí nahradit náklady řízení vzniklé žalovanému. V takovém případě žalovaný nehradí náklady řízení zaplacené žalobcem, pokud však žalobce žalobu vezme zpět, protože žalovaný nárok dobrovolně uspokojil po podání žaloby, soud může na žádost žalobce nařídít žalovanému, aby žalobci nahradil náklady řízení.

Obdobně pokud věc zůstane nerozhodnuta, soud může na žádost žalovaného nařídít žalobci, aby žalovanému nahradil náklady řízení.

Je-li žalobce od soudních nákladů osvobozen, může být žalovanému nařízeno, aby nahradil náklady řízení státu v poměru k části žaloby, které bylo vyhověno.

1.9 Možnost odvolání

Proti rozsudku soudu prvního stupně lze podat odvolání (*apelācija*), pokud:

soud nesprávně uplatnil nebo si vyložil pravidlo hmotného práva, a v dané věci proto bylo přijato nesprávné rozhodnutí;

soud porušil pravidlo procesního práva, a v dané věci proto bylo přijato nesprávné rozhodnutí;

soud učinil nesprávná skutková zjištění nebo nesprávně posoudil důkazy nebo nesprávným způsobem právně posoudil okolnosti dané věci, a v dané věci proto bylo přijato nesprávné rozhodnutí.

Pokud bylo o drobném nároku rozhodnuto bez soudního jednání, plyne lhůta pro odvolání proti rozsudku ode dne vyhotovení rozsudku.

Kromě náležitostí uvedených v občanském soudním řádu musí odvolání, kterým se rozsudek napadá, obsahovat rovněž tyto údaje:

které pravidlo hmotného práva soud prvního stupně uplatnil nebo si vyložil nesprávně nebo které pravidlo procesního práva porušil a jak tato skutečnost ovlivnila rozhodování v dané věci;

která skutková zjištění soudu prvního stupně jsou nesprávná, které důkazy byly nesprávně posouzeny, z čeho je zřejmé, že právní posouzení okolností dané věci je chybné, a jak tato skutečnost ovlivnila rozhodování v dané věci.

Soudce soudu prvního stupně rozhodne o tom, zda je odvolání přípustné: pokud odvolání nesplňuje požadavky občanského soudního řádu nebo pokud nebyly k odvolání přiloženy všechny nezbytné kopie nebo pokud nebyly v případech, kdy to bylo vyžadováno, předloženy řádně ověřené překlady odvolání a kopií všech přiložených písemností, soudce stanoví lhůtu, v níž musí být nedostatky napraveny.

Jsou-li nedostatky napraveny ve stanovené lhůtě, má se za to, že odvolání bylo podáno v den, kdy bylo doručeno. V opačném případě se má za to, že nikdy podáno nebylo, a vrátí se odvolateli.

Odvolání, které není podepsané nebo nebylo podáno osobou, jež je k jeho podání řádně oprávněna, nebo za nějž nebyl zaplacen státní poplatek, nebude přijato a vrátí se odvolateli. Rozhodnutí, jímž se odmítá přijetí odvolání, nelze napadnout.

Poté, co se soudce odvolacího soudu přesvědčí, že byly dodrženy postupy pro podání odvolání, přijme rozhodnutí, jímž zahájí odvolací řízení, a to do 30 dnů od obdržení odvolání; v některých případech přijímá toto rozhodnutí senát tří soudců.

Pokud existuje alespoň jeden z možných odvolacích důvodů, soudce přijme rozhodnutí, jímž zahájí odvolací řízení, a neprodleně toto rozhodnutí oznámí účastníkům, přičemž uvede lhůtu pro podání písemných vyjádření.

Pokud se soudce, jenž byl jmenován, aby přijal rozhodnutí o odvolání, domnívá, že odvolací řízení nemělo být zahájeno, rozhodne o této otázce senát tří soudců.

Jestliže alespoň jeden ze tří soudců zastává názor, že existuje alespoň jeden z možných důvodů pro zahájení odvolacího řízení, soudci přijmou rozhodnutí, jímž zahájí odvolací řízení, a neprodleně toto rozhodnutí oznámí účastníkům.

Pokud soudci jednomyslně shledají, že neexistuje žádný důvod pro zahájení odvolacího řízení, přijmou rozhodnutí o odmítnutí odvolacího řízení, a neprodleně toto rozhodnutí oznámí účastníkům. Toto rozhodnutí má formu usnesení (*rezolūcija*) a nelze je napadnout.

Do 20 dnů ode dne, kdy odvolací soud oznámí účastníkům, že odvolací řízení bylo zahájeno, mohou účastníci předložit písemná vyjádření k odvolání, přičemž tato vyjádření předloží v počtu vyhotovení odpovídajícímu počtu účastníků.

Od oznámení o zahájení odvolacího řízení má účastník 20 dnů na to, aby předložil své vyjádření. Soud po obdržení vyjádření jej zašle ostatním účastníkům.

Odvolání ve věcech drobných nároků se zpravidla rozhoduje bez nařízení soudního jednání; účastníkům je včas oznámeno datum, kdy bude možné získat na sekretariátu soudu vyhotovení rozsudku, a jsou informovány o složení soudu a svých právech podat námitku vůči soudci. Má se za to, že rozsudek byl vyhotoven v den, kdy lze na sekretariátu soudu získat jeho kopii. Pokud to však soud považuje za nezbytné, lze v odvolacím řízení o drobném nároku nařídit soudní jednání.

Proti rozsudku odvolacího soudu nelze podat dovolání a rozsudek nabývá právní moci okamžikem, kdy je vynesen, nebo v případě, že rozhodování probíhá bez nařízení soudního jednání, dnem, kdy je rozsudek vyhotoven.

Poslední aktualizace: 08/05/2020

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Příklad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.